

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Ympäristöluvut
PL 293
90101 OULU

Kirjeenne 17.3.2020 Dnro PSAVI/6810/2019

**Kuonanjärven säännöstelyluvan nro 82/68/I lupaehtoon 6 kohtien f) ja i) muuttaminen,
Pyhäjärvi ja Haapajärvi**

Viitekohdan mukaisella kirjeellä Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausuntoa asiakohdassa mainitusta hankkeesta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus hakee lupaa Kuonanjärven säännöstelyluvan nro 82/68/I lupaehtoon 6 kohtien f) ja i) muuttamisiin, Pyhäjärven ja Haapajärven kaupungissa.

Lupaehto 6 kuuluu ennen muutoksia seuraavasti:

”6) Säännöstely on hoidettava siten, että

f) Kuonanjärven vedenkorkeus ei ylitä tuulista tai muista tilapäisistä säännöstelijästä riippumattomista tekijöistä johtuvia lyhytaikaisia poikkeamia lukuun ottamatta korkeutta $N43 + 135,80$ m,

i) vedenkorkeuden lähestyessä ylärajaa on juoksutusta lisättävä 16 m³/s saakka ja mikäli vesi tästä huolimatta nousee ylärajalle, on patoluukut avattava täysin ylärajan ylityksen estämiseksi. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.”

Hakijan esittämien muutosten jälkeen lupaehto 6) kuuluisi seuraavasti:

”6) Säännöstely on hoidettava siten, että

f) Kuonanjärven vedenkorkeus padon lämpölellä ei ylitä tuulista tai muista tilapäisistä säännöstelijästä riippumattomista tekijöistä johtuvia lyhytaikaisia poikkeamia lukuun ottamatta seuraavien taitepisteiden kautta kulkevaa ylärajaa:

Päivämäärä	Yläraja [N43 + m]
1.3.	135,80
15.3.	136,00
15.5.	136,00
20.6.	135,80

i) Jos Kuonanjärven vedenpinta uhkaa nousta yli säännöstelyn ylärajan, voidaan juoksutusta lisätä 16 m³/s saakka. Mikäli vedenpinta tästä huolimatta jatkaa nousuaan ja uhkaa nousta yli tason $N43 + 136,00$ m, voidaan patoluukut avata täysin. Suurin sallittu normaalin juoksutus on 6 m³/s.”

21.4.2020

Hakijan mukaan pääasiallinen syy lupaehdon 6) kohtien f) ja i) muuttamisiin on säännöstelystä Kuonanjärven ekologiselle tilalle ja virkistyskäytölle aiheutuvien haitallisten vaikutusten vähentäminen ja varautuminen ilmastomuutokseen. Lisäksi on tarkoitus selkeyttää nykyisen lupaehdon 6 i) -kohtaa.

Lupamuutos luo edellytykset Kuonanjärven hyvän ekologisen tilan saavuttamiselle ja edistää hyvän ekologisen tilan saavuttamista Kuonanjoessa, sekä parantaa Kuonanjärven ja Kuonanjoen yleisiä virkistyskäyttömahdollisuuksia. Hyöty on hakijan mukaan moninkertainen aiheutuvaan haittaan verrattuna. Lisäksi haetusta lupaehdon 6 muuttamisesta seuraa kiinteistökohtaista virkistyskäyttöhyötyä. Kevättulvan tason nostaminen ehkäisee hakijan mukaan järven ranta-alueiden umpeen kasvamista, edesauttaa luontaisen kasvillisuusvyöhykkeisyyden kehittymistä ja edesauttaa kevätkutuisten kalojen lisääntymistä. Muutos mahdollistaa kevättalvisen Kuonanjärven vedenpinnan laskun vähentämisen, mikä hakijan mukaan parantaa järven rantavyöhykkeen tilaa, vedenlaatua sekä talviaikaista virkistyskäyttöä. Hanke monimuotoistaa ranta-alueen eliöstöä ja vähentää säännöstelyn haittoja. Hakijan mukaan esitetty muutos on positiivinen myös vesivoiman kannalta, sillä se lisää kevättulvan aikaista varastotilavuutta. Kevättulvan aikaisen ylärajan nosto ja muuna aikana hetkellisen ylärajan ylittämisen selkeämpi salliminen parantaa alapuolisen joen tulvasuojelumahdollisuuksia.

Hakijan mukaan lupaehdon muuttamisen haetulla tavalla johtaa siihen, että uusia maa-alueita jää kevät aikana veden peittämäksi. Lupaehdon muutoksesta aiheutuu lisäksi pelloille kevät aikaista vettymishaittaa. Hakija on esittänyt korvattavaksi kaikille yksityisomistuksessa oleville kiinteistöille veden alle jäävät alueet sekä vettyvät peltoalueet siten, että korvauksista vähennetään kiinteistön saama virkistyskäyttöhyöty. Hakijan arvion mukaan lupaehdon muuttamisesta ei aiheudu muuta merkittävää haittaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat - vastuualue katsoo, että hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Näin ollen vesilain 3 luvun 4 §:n mukaiset luvan myöntämisen edellytykset ovat olemassa.

Luvan muuttaminen esitetyllä tavalla on Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelman 2016-2021 mukainen toimenpide. Vesienhoidon tavoite on vähintään hyvä ekologinen tila kaikissa vesissä. Lupahakemuksen mukainen hanke luo tälle edellytykset Kuonajärvestä ja edistää tavoitteen saavuttamista myös Kuonanjoessa. Uuden luokittelujakson 2012-2017 tietojen perusteella Kuonanjärven ekologinen tila on alustavasti arvioitu luokkaan hyvä, mutta se on riskissä heikentyä ilman toimenpiteitä. Ekologisen tilan biologiset osatekijät (kasviplankton, muu vesikasvillisuus ja kalat) ilmentävät Kuonajärvestä hyvää ekologista tilaa. Ravinnepitoisuudet ovat hyvän ja tyydyttävän rajalla. Hydrologis-morfologinen tila on välttävä; tilaa heikentää hydrologinen muutos ja esteellisyys. Kuonanjoen ekologinen tila on arvioitu luokkaan tyydyttävä. Sen tilaa heikentävät uoman perkaus, säännöstelypadot, keinotekoinen osa

21.4.2020

ja hydrologinen muuttuneisuus sekä maatalouden ja metsätalouden kuormitus.

Lupahakemuksen lähtötiedoissa ei oltu huomioitu muinaismuistoja. Muinaisjäännösrekisterin tietojen (www.kyppi.fi 17.4.2020) mukaan Kuonanjärven länsirannalla sijaitsee JärviKuonan (ID 69010051) kivikautinen asuinpaikka, jonka tarkka sijaintitieto puuttuu. Muinaisjäännökselle tehty aluerajaus sijoittuu itäreunaltaan vettyvälle pellolle (vrt. hakemuksen liitekartta 1.1). Lupahakemuksesta tulisi pyytää alueellisen vastuumuseon eli Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto.

Pohjois-Pohjanmaan kolmas vaihemaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 11.6.2018. Lausunto hyväksymispäätöksestä tehdyistä valituksista käsiteltiin maakuntahallituksessa 5.11.2018 (§231). Maakuntahallitus päätti 5.11.2018 kokouksessaan (§ 232) määrätä 3. vaihemaakuntakaavan (myöhemmin 3. VMKK) tulemaan voimaan maankäyttö- ja rakennuslain 201 §:n nojalla. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on välipäätöksessään 26.3.2019 hylännyt vaatimukset keskeyttää Pohjois-Pohjanmaan 3. VMKK:n täytäntöönpano, joten täytäntöönpano voi jatkua. Valitukset eivät koske lupahakemuksen mukaista kohdetta, joten Pohjois-Pohjanmaan kokonaismaakuntakaava on kumoutunut hankealueella ja maankäyttöä ohjaavat Pohjois-Pohjanmaan 1., 2. ja 3. vaihemaakuntakaava. 3. VMKK:ssa ei ole osoitettu uusia, Kuonanjärven säännöstelyyn vaikuttavia kaavamääräyksiä.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt ylitarkastaja Ari Selin ja ratkaissut ylitarkastaja Maria Säkkinen. Asian valmisteluun on lisäksi osallistunut alueidenkäytönasiantuntija Elina Saine (luonto ja alueidenkäyttöyksikkö) ja ylitarkastaja Jaana Rintala (vesienhoito).

Tiedoksi

Johtaja Jonas Liimatta

Tämä asiakirja POPELY/692/2020 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/692/2020 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Selin Ari 21.04.2020 12:46

Ratkaisija Säkkinen Maria 21.04.2020 12:57